

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa: **A.**, bytom **K.**, proti žalovanému: **Krajský súd v Nitre** so sídlom Štúrova č. 9, 950 48 Nitra, o preskúmaní zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu v konaní vedenom na Krajskom súde v Nitre pod sp. zn. 11S 114/2011, o **zaujatosti sudcov** Krajského súdu v Nitre, takto

r o z h o d o l :

Sudcovia Krajského súdu v Nitre JUDr. M., JUDr. D., JUDr. D., JUDr. I., JUDr. M., Mgr. I., JUDr. D., JUDr. R., JUDr. V., JUDr. V., JUDr. E., JUDr. B., JUDr. M., JUDr. J., JUDr. V., JUDr. K., JUDr. L., JUDr. D., JUDr. S., JUDr. A., PhD., JUDr. Ľ., PhD., JUDr. J., JUDr. Z., JUDr. Š., JUDr. A., JUDr. Ľ., JUDr. S., JUDr. I., JUDr. J., JUDr. Z., JUDr. V., PhD., JUDr. P., JUDr. P., Mgr. E., JUDr. J. a JUDr. E. **nie sú vylúčení** z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na Krajskom súde v Nitre pod sp. zn. 11S 114/2011.

Sudcovia Krajského súdu v Nitre JUDr. S. – predsedníčka Krajského súdu v Nitre a JUDr. R. – podpredseda Krajského súdu v Nitre, sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania tejto veci.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Právny základ námietky zaujatosti

Žalobca podal dňa 27.06.2011 na Krajský súd v Nitre žalobu z 27.06.2011 na preskúmanie rozhodnutia predsedníčky Krajského súdu v Nitre sp. zn. Spr-Io 6/2011

z 05.05.2011, ktorým uvedený orgán štátnej správy súdov postupom podľa § 19 ods. 2 a odsek 3 prvej vety zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) zamietol odvolanie žalobcu a napadnuté rozhodnutie Okresného súdu Nitra č. Inf. 111/11 vydané 01. apríla 2011 č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov potvrdil.

V prvostupňovom konaní sa žalobca na základe žiadosti podanej na Okresný súd Nitra domáhal poskytnutia informácie, tzn. zaslania fotokópií z úplného a kompletného pozostalostného spisového materiálu sp. zn. D 438/1940.

Následne žalobca podaním z 22.08.2011 požiadal s poukazom na článok 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky o vylúčenie všetkých sudcov Krajského súdu v Nitre z prejednávania a rozhodovania vo veci s odôvodnením, že predsedníčka Krajského súdu v Nitre systematicky a vedome ako odvolací orgán potvrdzovala rozhodnutia prvostupňového orgánu – povinnej osoby Okresného súdu Nitra v neprospech žalobcu. V tejto súvislosti zdôraznil, že predsedníčka Krajského súdu Nitra je dotknutá disciplinárnym konaním, ktoré sa vedie proti predsedovi Okresného súdu Nitra JUDr. E. v súvislosti s priestupkovým konaním (začaté na Obvodnom úrade Nitra v súvislosti s podozrením zo spáchania priestupku podľa § 21a ods. 3 zák. č. 211/2000 Z.z.).

Ďalej žalobca vyslovil pochybnosti o nezáujatosti všetkých sudcov a senátov Krajského súdu v Nitre a dožadoval sa, aby túto vec neprejednával a nerozhodoval sudca a senát Krajského súdu v Nitre, ale iný krajský súd. Tiež poukazyval na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. mája 2008, z ktorého je zrejmé, že danú vec nemôže prejednávať ani jeden sudca a senát Krajského súdu v Nitre, nakoľko ide o totožný prípad.

Súčasne v súvislosti s uvedeným požiadal žalobca o prerušenie konania podľa § 109 ods. 2 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej na účely tohto uznesenia iba „O.s.p.“), nakoľko prebieha hore uvedené priestupkové a disciplinárne konanie proti predsedovi Okresného súdu v Nitre, čo môže mať vplyv a výsledok tohto konania, lebo v tomto

priestupkovom konaní dosiahnutý výsledok bude mať jednoznačne a nepochybné vplyv na výsledok tohto konkrétneho súdneho konania.

V závere podania žalobca požiadala, aby bol oslobodený od súdnych poplatkov s tým, že mu má byť ustanovený právny zástupca z radov advokátov, nakoľko nemá žiadne majetky a ako občan v hmotnej núdzi je vedený na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Nitra.

Na základe uvedeného podpredseda Krajského súdu v Nitre predložil dňa 07.11.2011 Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky spis na rozhodnutie o námietke zaujatosti podľa § 16 O.s.p. spolu s vyjadrením jednotlivých sudcov dotknutého Krajského súdu v Nitre (č. 1. 16 až 25), či sa vo veci cítia byť zaujatí alebo nie.

Podľa § 16 ods. 1 prvá až tretia veta O.s.p. súd predloží vec nadriadenému súdu s vyjadrením sudcu na rozhodnutie o námietke zaujatosti do 15 dní od jej podania. Ak sa spis zároveň predkladá odvolaciemu súdu na rozhodnutie o odvolaní, vec sa predloží až po vykonaní úkonov spojených s predložením veci odvolaciemu súdu. O tom, či je sudca vylúčený, rozhodne do desiatich dní od predloženia veci nadriadený súd v senáte; touto lehotou nie je viazaný, ak rozhoduje zároveň o odvolaní.

Podľa § 19 ods. 2 prvá veta zák. č. 211/2000 Z.z. o odvolaní proti rozhodnutiu povinnej osoby rozhoduje nadriadený povinnej osoby, ktorá vo veci rozhodla alebo mala rozhodnúť.

Podľa § 19 ods. 3 veta prvá zák. č. 211/2000 Z.z. odvolací orgán rozhodne o odvolaní do 15 dní od doručenia odvolania povinnou osobou.

II.

Vyjadrenie dotknutých sudcov

Najvyšší súd najmä zisťoval vyjadrenie zákonných sudcov. Po oboznámení sa s obsahom súdneho spisu zistil, že k námietke zaujatosti podala 02.09.2011 oznámenie (č. 1. 16) predsedníčka senátu 11S JUDr. M., ktorá uviedla s poukazom na tvrdenia žalobcu a na skutočnosť, že žalovaným je Krajský súd v Nitre, na ktorý bola pridelená na výkon

funkcie sudcu a predsedníčky senátu, že tiež vznáša námietku zaujatosti podľa § 14 a § 15 O.s.p. vo vzťahu k žalovanému, resp. jeho štatutárnej zástupkyni JUDr. S., ktorá je jej nadriadenou a s ktorou je v priateľskom vzťahu.

Ďalšie členky senátu 11S prostredníctvom príspevku z 05.09.2011 uviedli nasledujúce vyjadrenia:

- JUDr. D. uviedla, že sa cíti byť vo veci zaujatá vzhľadom na tvrdenia žalobcu a na skutočnosť a na to, že je pridelená na výkon funkcie sudcu na Krajský súd v Nitre, že s jeho predsedníčkou je v priateľskom vzťahu, pričom v minulosti bola u nej zaradená ako justičná čakateľka,
- JUDr. D. uviedla, že vzhľadom na tvrdenia žalobcu a na skutočnosť, že je pridelená na výkon funkcie sudcu na Krajský súd v Nitre a že s jeho predsedníčkou je v priateľskom vzťahu, sa cíti byť vo veci zaujatá.

Predsedníčka Krajského súdu v Nitre JUDr. S. uviedla (č. 1. 19), že sa cíti byť zaujatá, nakoľko žalobou napadnuté rozhodnutie vydala.

Podpredseda Krajského súdu v Nitre JUDr. R. uviedol (č.l. 25), že vo veci je zaujatý, pretože je štatutárnym zástupcom žalovaného.

Na základe týchto písomných vyjadrení začiatkom mesiaca október 2011 ostatní sudcovia Krajského súdu v Nitre, s výnimkou JUDr. Z., ktorá je dlhodobo chorá, a JUDr. S. (č. 1. 23), ktorý vo svojom písomnom vyjadrení uviedol, že nie je zaujatý, vyjadrili svoj pocit zaujatosti tým spôsobom, že vo veci sa cítia byť zaujatí s ohľadom na osobu žalovaného, resp. pre pomer k osobe žalovaného, u ktorého vykonávajú sudcovskú funkciu, pričom väčšina z nich uviedla aj to, že s predsedníčkou súdu, ktorá je ich nadriadenou, sú v priateľskom vzťahu.

III.

Právne názory vyššieho súdu

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej na účely tohto rozhodnutia len „Najvyšší súd“) ako vecne príslušný súd pre rozhodnutie o námietkach zaujatosti (§ 16 ods. 1 O.s.p.)

po oboznámení sa s predloženým spisom a po dôkladnom zvážení obsahu písomných námietok vznesených jednotlivými sudcami Krajského súdu v Nitre dospel k záveru, že za súčasnej situácie nie je možné námietke vyhovieť.

V posudzovanej veci sa od Najvyššieho súdu vyžaduje posúdenie rozhodovacej nestrannosti (tzn. nezaujatosti) sudcov Krajského súdu v Nitre za situácie, kedy by mali v správnom súdnictve preskúmať rozhodnutie vydané štátnou správou súdov, tzn. súčasnou predsedníčkou krajského súdu, na ktorom pôsobia.

Podľa článku 141 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v Slovenskej republike vykonávajú súdnictvo nezávislé a nestranné súdy.

Podľa § 14 ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p. sú sudcovia vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti.

Práve ústavnú kautelu nestrannosti súdu po inštitucionálnej stránke zabezpečuje zákonodarca systémom bŕzd a protiváh a po stránke personálnej vykonáva prostredníctvom konštrukcie zákonného sudcu (čl. 48 ods. 1 ústavy), ktorú dotvára najmä prostredníctvom § 14 O.s.p. Účelom tohto ustanovenia je zachovávať personálnu nezávislosť sudcu, poprípade rozptýliť (viď nižšie uvedená teória zdania) možné pochybnosti a domnienky o opaku tohto stavu, formou nestranného pojednania a rozhodovania ako aj nezaujatého prístupu súdu k účastníkom v konaní o pridelenej veci, ktorá je v právnom poriadku a v európskom kontexte od sudcu kontinuálne vyžadovaná na rôznych úrovniach. Samotné ustanovenie § 14 O.s.p. je potom právnym nástrojom na realizáciu subjektívneho testu nestrannosti sudcu, ktorý v zmysle dlhodobu udržateľných záverov obsiahnutých v judikatúre Európskeho súdu pre ľudské práva vyjadruje vnútorný psychický postoj sudcu k prejednávanej veci vrátane účastníkov konania a o ktorom je schopný relatívne presne informovať iba sudca samotný.

Navyše pomer k veci, k účastníkom resp. k ich zástupcom ako zákonom predpokladané okolnosti spochybňujúca nezaujatosť sudcu prezumuje situáciu, keď sudca je vnútorným vzťahom spojený s výsledkom konania. O pomere k účastníkovi alebo k jeho zástupcovi ako okolnosti vzbudzujúcej pochybnosti o nezaujatosti sudcu možno napríklad

uvažovať, ak vychádza z príbuzenských vzťahoch, či iných kladných alebo záporných postojoch sudcu k účastníkom alebo k ich zástupcom.

Podľa § 2 ods. 2 zákona č. 385/2000 Z.z. o sudcoch a prísediacich je sudca pri výkone svojej funkcie nezávislý a zákony a iné všeobecne záväzné právne predpisy vykladá podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia; rozhoduje nestranne, spravodlivo, bez zbytočných prietáhov a len na základe skutočností zistených v súlade so zákonom.

Podľa § 30 ods. 1 veta prvá zák. č. 385/2000 Z.z. v občianskom živote, pri výkone funkcie sudcu, aj po jeho skončení sa sudca musí zdržať všetkého, čo by mohlo narušiť vážnosť a dôstojnosť funkcie sudcu alebo ohroziť dôveru v nezávislé, nestranné a spravodlivé rozhodovanie súdov.

Podľa § 30 ods. 2 zák. č. 385/2000 Z.z. v záujme záruky nezávislosti a nestrannosti výkonu sudcovskej funkcie je sudca povinný najmä

- a) presadzovať a obhajovať nezávislosť súdnictva a jeho dobrú povesť,*
- b) odmietnuť akýkoľvek zásah, nátlak, vplyv alebo žiadosť, ktorých cieľom by mohlo byť ohrozenie nezávislosti súdnictva,*
- c) nenechať sa pri výkone svojej funkcie ovplyvniť záujmami politických strán, politických hnutí, verejnou mienkou alebo oznamovacími prostriedkami,*
- d) vystupovať nezaujato a k stranám alebo k účastníkom konania pristupovať bez ekonomických, sociálnych, rasových, etnických, sexuálnych alebo náboženských predsudkov,*
- e) dbať svojim správaním na to, aby jeho nestrannosť nebola dôvodne spochybňovaná,*
- f) dodržiavať zásady sudcovskej etiky.*

Hore uvedené zákonom predpokladané dôvody podmieňujúce zaujatosť alebo nezaujatosť sudcu na prejednanie a rozhodnutie pridelenej veci musia vyplývať z objektívnych skutočností existujúcich v čase prejednávania veci. Uvedené objektívne skutočnosti musia potom nepochybne preukázať, že sudca musí byť nielen nestranný, ale sa musí ako nestranný javiť navonok.

Ak v námietke zaujatosti účastník ako dôvod použije okolnosti, ktoré spočívajú v postupe súdu v konaní o prejednaní veci (prejednaním sa rozumejú nielen úkony v prejednávanej veci ale aj úkony v iných právnych veciach vrátane rozhodnutí, ktoré vydal), tak sa na ňu neprihliada, tzn. platí fikcia, ako by námietka nebola vznesená. Ak však námietka účastníka obsahuje popri tom aj iné okolnosti, treba ju predložiť na rozhodnutie bez ohľadu na to, že na niektoré okolnosti sa vzťahuje hore uvedená fikcia.

Takisto pre vylúčenie sudcu z prejednania a rozhodnutia veci nepostačujú subjektívne pocity účastníka konania, z dôvodu ktorých tvrdí, že má pochybnosti o nezaujatosti sudcu na prejednanie a rozhodnutie veci, ako aj je nepostačujúci subjektívny názor konajúceho sudcu, že sa cíti byť zaujatý na prejednanie a rozhodnutie mu pridelenej veci, ako aj naopak. Zaujatosť konkrétneho sudcu v prejednávanej veci musí mať svoj jasný a nespochybniteľný základ v existujúcich objektívnych okolnostiach podmieňujúcich jeho vzťah k

1. predmetu konania alebo
2. účastníkom tohto konania alebo k ich zástupcom.

Povinnosť preukázať okolnosti odôvodňujúce zaujatosť konajúceho sudcu na prejednaní a rozhodnutí mu pridelenej veci spočíva na tom, kto vzniesol námietku zaujatosti. Na základe uvedených skutočností potom základom na záver o nevyhnutnosti vylúčiť sudcu z prejednávania a rozhodovania veci je **hodnoverná** pochybnosť o jeho nezaujatosti. V tejto súvislosti je nutné zdôrazniť, že zákon zakladá inštitút vylúčenia sudcu na existencii určitého dôvodu vymedzeného takými konkrétne označenými a zistenými skutočnosťami, vo svetle ktorých sa nezaujatosť sudcu javí ako pochybná. Ako už bolo naznačené, takýmto prístupom sa eliminuje subjektívny pohľad na vylúčenie sudcu; nakoľko na záver, že sudca je vylúčený, nemôžu postačovať pocity účastníka o tom, že možno mať pochybnosti o nezaujatosti sudcu, ale musí byť zistený dôvod, z ktorého vyplýva, že možno pochybovať o sudcovej nezaujatosti.

Na prvom mieste Najvyšší súd skúmal jasnosť a hodnovernosť dôvodov námietok zaujatosti zákonných sudcov, tzn. predsedníčky a členov konajúceho senátu 11S. Nasledujúce formulácie zaujatosti „žalovaným je Krajský súd v Nitre“, „žalovaná je mojou nadriadenou“, „s predsedníčkou súdu som v priateľskom vzťahu“ alebo „bola som u žalovanej zaradená ako justičná čakatelka“ nezakladajú uvedenú jasnosť a hodnovernosť dôvodu námietky

v zmysle už citovaného § 14 ods. 1 O.s.p., a to najmä s prihliadnutím na ustanovenie § 25 ods. 1 zák. č. 385/2000 Z.z. a povinnosti byť nezávislý, ktorý od nich výslovne požaduje obsah článku 144 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

Podľa čl. 144 ods. 1 ústavy sú sudcovia pri výkone svojej funkcie nezávislí a pri rozhodovaní sú viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 a zákonom.

Práve ustanovenie § 25 ods. 1 zák. č. 385/2000 Z.z. jednoznačne popiera tvrdenie sudcov, že žalovaný je ich zamestnávateľom, nakoľko podľa citovaného ustanovenia vzťah sudcu k štátu, ktorého obsahom sú jednotlivé práva a povinnosti sudcu a štátu, je osobitným vzťahom, ktorý vzniká vymenovaním konkrétnej osoby za sudcu, a ako oprávnený subjekt v tomto vzťahu za štát nekoná predseda súdu ale Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky ako ústredný orgán štátnej správy súdov.

Uvedený osobitný vzťah sudcu k štátu mu musí umožniť konať a rozhodovať vo všetkých veciach, tzn. aj vo veciach, ktoré sa týkajú nielen štátu, s ktorým tento osobitný vzťah počas celého výkonu svojej funkcie udržiava ale aj s orgánmi štátnej správy súdov vrátane súdu, na ktorom aktuálne svoju funkciu vykonáva. K tomuto postoji mu čl. 144 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nielen výslovne priznáva nezávislosť výkonu funkcie sudcu ale súčasne prostredníctvom iných právnych predpisov zabezpečuje garancie bežné v demokratickej spoločnosti na ničím nerušený výkon funkcie sudcu.

Obdobne na pôsobnosť predsedu súdu v oblasti riadenia a správy súdu je potrebné nazerať ako na súhrn určitých oprávnení orgánu riadenia a správy súdov, ktorý nesmie v zmysle trojdelenia moci štátu (článok 141 ods. 2 ústavy) zasahovať alebo iným spôsobom modifikovať nezávislý výkon súdnej funkcie.

Z uvedených právnych záverov je zrejmé, že predseda súdu nie je nadriadeným orgánom sudcu a ani sudca nie je podriadeným predsedovi súdu, resp. ako niektorí sudcovia nepresne uvádzali „zamestnávateľom“.

Samotná okolnosť, že sudcovia sa navzájom osobne poznajú a pravidelne sa stretávajú v priestoroch súdnej budovy, je celkom logická a zodpovedajúca situácii na každom pracovisku a preto nemôže byť bez ďalšieho spresnenia dôvodom pre vylúčenie sudcu z prejednávania a rozhodovania vecí. Vzťahy sudcov navzájom sú vo všeobecnosti neutrálne, budované na princípoch profesionálnej spolupráce, riešenia obdobných pracovných úloh a problémov. Z takto vymedzeného rámca môže vzťah vybočiť, ak nadobudne charakter bližšieho osobného vzťahu (rodinného, priateľského a pod.). Potom možno o tejto okolnosti uvažovať ako o dôvode pre vylúčenie sudcu z prejednávania a rozhodovania vecí. Je však nutné, aby táto okolnosť bola v námietke nielen konštatovaná, ale aj skutkovo konkretizovaná. Až v takomto prípade môže vykazovať právne relevantné znaky z hľadiska § 14 ods. 1 O.s.p.; o takýto prípad však v prejednávanej veci nejde.

Takisto aj námietky zvyšku namietajúcich sa sudcov Krajského súdu v Nitre je nutné vo svetle týchto záverov vyhodnotiť ako nedôvodné.

Na druhej strane prijatie záveru o tom, že sudca je vylúčený, nie je potrebné, aby bolo preukázané, že je zaujatý. Na vylúčenie sudcu postačuje, ak možno mať so zreteľom na jeho pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom pochybnosti o jeho nezaujatosti.

Ďalej Najvyšší súd zdôrazňuje, že nestrannosť sudcu je nutné v zmysle ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva skúmať z dvoch hľadísk, a to zo subjektívneho a z objektívneho hľadiska nestrannosti.

V prípade subjektívneho hľadiska nestrannosti, tzn. že v danom prípade treba zistiť osobné presvedčenie sudcu prejednávajúceho prípad, sa nestrannosť sudcu predpokladá až do predloženia dôkazu opaku (Piersach v. Belgicko - rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 1. októbra 1982).

Popri tomto teste sa nestrannosť sudcu hodnotí aj prostredníctvom objektívnej úvahy, tzn. či možno usudzovať, že by sudca zaujatý mohol byť. Nestrannosť sudcu je zvyčajne definovaná ako „*absencia predsudku alebo zaujatosti v konkrétnej veci.*“

Za objektivne pritom nemožno považovať iba to, ako sa nestrannosť sudcu len subjektívne niekomu javí, ale predovšetkým to, či skutočne neexistujú okolnosti objektivnej povahy, ktoré by mohli viesť k legitímnym pochybnostiam o tom, že sudca určitým, nie nezaujatým vzťahom k veci disponuje. Aj pri zohľadnení teórie zdania môže byť sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci iba v prípade, keď je celkom zjavné a hodnoverné, že jeho vzťah k veci, účastníkom alebo ich zástupcom dosahuje taký charakter a intenzitu, že aj napriek zákonom ustanovenej povinnosti nebude môcť rozhodovať „*sine ira et studio*“, teda nezávisle a nestranne.

Meradlom pre hodnotenie objektivnosti sudcu nemôže byť ani subjektívne hľadisko účastníka konania, ktoré je spravidla motivované tým, že súd nekoná a nerozhoduje podľa jeho predstáv. Takéto hodnotenie správnosti súdneho konania, resp. rozhodovania nepatrí účastníkovi konania a nemôže objektivne zakladať pochybnosti o nezaujatosti sudcu.

Avšak žalobcom opísané obavy týkajúce sa spôsobu rozhodnutia v uvedenom priestupkovom konaní, resp. dopady tohto konania na Krajský súd v Nitre sám osebe nezakladá dôvod vylúčenia sudcov Krajského súdu v Nitre z prejednávania a rozhodovania v danej veci. V tejto súvislosti Najvyšší súd Slovenskej republiky zdôrazňuje, že základom pre vylúčenie sudcu môžu byť len objektivne existujúce zákonné dôvody, nie však to, že účastník sa nestotožňuje s jeho rozhodovaním.

Preto z objektivného hľadiska je vylúčenie sudcov z prejednávania a rozhodovania vo veci nutné aj vtedy, ak možno mať čo i len pochybnosť o ich nezaujatosti; v podrobnostiach odkazuje Najvyšší súd na zásady prijaté judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva najmä vo veci *Delcourt v. Belgicko*, podľa ktorých spravodlivosť nielenže musí byť poskytovaná, ale musí sa tiež javiť, že je poskytovaná ("justice must not only be done, it must also be seen to be done").

V súvislosti s uvedeným sa javí prezentovať aj názor Ústavného súdu Českej republiky: „*nemožno prehliadať, že rozhodnutie o vylúčení sudcu podľa § 14 ods. 1 OSP predstavuje výnimku z významnej ústavnej zásady, že nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). Vzhľadom na to možno vylúčiť sudcu z prejednávania a rozhodovania pridelenej veci len celkom výnimočne*

a zo skutočne závažných dôvodov, ktoré mu zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom objektívne, nezaujato a spravodlivo. Z vyššie uvedeného vychádza aj judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorá rozoznáva subjektívne hľadisko nestrannosti sudcu, zahrňujúce osobné presvedčenie a správanie sudcu vo veci a hľadisko objektívne, založené na existencii dostatočných záruk pre vylúčenie akýchkoľvek pochybností o zaujatosti sudcu (napr. Saraiva de Carvalho proti Portugalsku, 1994, Gautrin a ďalší proti Francúzsku, 1998). Preto k vylúčeniu sudcov z prejednávania a rozhodovania veci môže dôjsť len vtedy, keď ich vzťah k veci, k účastníkom alebo ich k zástupcom dosiahne takú intenzitu, že nebudú schopní nezávisle a nestranne rozhodovať“ (II ÚS 105/01, Sbírka nálezů a usnesení ÚS ČR, sv. 23, nález č. 98, str. 11).

Vo vzťahu k podpornej argumentácii žalobcu, tzn. k záverom obsiahnutým v uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. mája 2008 sp. zn. 5Ndzk 1/2008 vo veci žalobcu proti Krajskému súdu v Trnave, je nutné uviesť, že v tejto veci Najvyšší súd Slovenskej republiky nerozhodol o vylúčení sudcov, ale o prikázaní veci z dôvodu vhodnosti podľa § 12 ods. 2 O.s.p., pričom v dôvodoch svojho rozhodnutia taktiež poukázal na ustanovenie čl. 144 Ústavy Slovenskej republiky, ktorý sudcovi nielen výslovne priznáva nezávislosť výkonu funkcie sudcu, ale súčasne prostredníctvom iných právnych predpisov zabezpečuje garancie bežné v demokratickej spoločnosti na ničím nerušený výkon funkcie sudcu. Aj v tejto veci Najvyšší súd Slovenskej republiky upozorňuje na to, že *„opačný výklad situácie sudcu, ktorý by sa mal dostať (a v posudzovanej veci je dôvodný záver o narastajúcom výskyte týchto vecí pri aplikácii zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov jednotlivcami nespokojnými s výsledkami prvostupňového informačného konania) do konfliktu so štátnou správou svojho súdu, by ohrozoval v prípade nedostupnosti vhodnej rozhodovacej alternatívy dostupnosť spravodlivosti, a v konečnom dôsledku by maril riadne uplatnenie ústavou zaručeného práva jednotlivca na spravodlivú súdnu ochranu v zmysle čl. 46 a nasl. ustanovení Ústavy Slovenskej republiky“* a taktiež poukazuje na to, že danú situáciu je potrebné dôsledne odlíšiť od uznávaného princípu *„nemo iudex in causa sua“*, lebo tu nejde o osobnú vec sudcu, ale o stále zdôrazňovaný vzťah medzi sudcom na strane jednej a štátom, tzn. výkonnou mocou.

Keďže Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil žiadnu okolnosť, ktorá by bola z hľadiska § 14 ods. 1 O.s.p. relevantná, a ani z vyjadrení zákonných sudcov, ktorým vec podľa rozvrhu práce pripadla na rozhodnutie, a ani z vyjadrenia ostatných sudcov nevyplývajú žiadne zákonné dôvody pre ich vylúčenie, Najvyšší súd nevyhovel vznesenej námietke zaujatosti a rozhodol podľa ustanovenia § 16 ods. 1 druhá veta O.s.p. tak, že označení sudcovia Krajského súdu v Nitre nie sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania predmetnej veci.

Zákonné dôvody na vylúčení z pojednania a rozhodovania veci sú splnené len u JUDr. S. – predsedníčky Krajského súdu v Nitre, a JUDr. R. - podpredsedu Krajského súdu v Nitre, nakoľko JUDr. S. ako predsedníčka Krajského súdu v Nitre a jeho štatutárna zástupkyňa vydala rozhodnutie, ktoré je predmetom preskúmania v tomto konaní, a JUDr. R. ako podpredseda Krajského súdu v Nitre a teda jej zástupca sa môže tiež podieľať na vybavovaní vecí podľa zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku jeho rozhodnutia.

Poučenie: Proti tomuto rozhodnutiu **nie je** prípustný opravný prostriedok (§ 246c ods. 1 O.s.p.).

V Bratislave 14. novembra 2011

Ing. JUDr. Miroslav Gavalec PhD., v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Ľubica Kavivanovová